

„Dog ftulle Øvelfer, der tilfigte Uddannelfe til Fædrelandets Forfvar, være undtagne fra dette Forbud, naar kun ikke Gudftjeneften derved forfthryres“. Den Befte mmelfe er ren og klar. Forflaget her nævner ikke den Slags Øvelfer, faa det er muligt, at de kunne komme ind under Befte mmelfen, men det er maaffe tvivlfomt, det tør jeg ikke fige; men for at ikke Befte mmelfen fkal være et Tilbageftridt, maatte det ligefrem nævnes. Paa et andet Punkt forekommer det mig ogsaa, at det nævnte Væ ndringsforflag er et Tilbageftridt. I § 7 i Loven af 1876 ftaar der udtrykkelig, at naar der ikke er Gudftjenefte, maa der holdes alle de Forfamlinger, fom der ogsaa nævnes her i de Herrens Væ ndringsforflag, og efter Kl. 4. Nu ftaar der her, at diffe Forfamlinger og Forlyftelfer o. f. v. maa holdes, naar Gudftjeneften ikke forfthryres derved. Men dette Udtryk: forfthryre Gudftjeneften er et meget vagt Udtryk. Fordi et politift Møde holdes faa langt fra Kirken, at man ikke kan høre Hurraaabene eller Talerne inde i Kirken, kan man godt fige, at Gudftjeneften forfthryres. Det kan fte allerede ved, at en faa for Forfamling holdes faa nær ved, at Folf ftromme derhen, og at der kommer en Mængde fremmede til Byen, tage ind paa Gaardene, og derved forhindre Folf i at tage Del i Gudftjeneften. Maaffe den Fortolkning kunde indlægges deri, og maaffe den ogsaa er rigtig, i faa Tilfælde holder jeg meget mere af den klare Regel, fom figer, at naar der ikke er Gudftjenefte, kunne de holde deres Møder efter Kl. 4. For at det nærværende Forflag fkulde betæ ne et Fremftridt, maatte det være klarere affattet; ellers vilde jeg fnavere betragte det fom et Tilbageftridt. Ogsaa paa dette Punkt var Folketinget i Uenighed, idet Flertallet af Udvalget var imod det. Det blev ganffe vift vedtaget med knebent Flertal i Tinget — men der var ogsaa flere fraværende — nemlig med 46 Stemmer, der jo ikke er abfolut Majoritet, med 39.

Med diffe Bemærkninger tror jeg at have klaret min Stilling til diffe Væ ndringsforflag, det er altsaa den, at Valgdagens Frihed kan jeg ikke gaa med til, fordi den hører hjemme andet Steds, og fordi der, hvis vi ftulle have den, hvad jeg gerne gaar med til, hører ganffe anderledes fpecielle Regler til, efter hvilke Vælgerne og ikke andre fit Frihed. De øvrige Væ ndrings- og Underæ ndringsforflag har jeg tilftræ kke begrundet mit Forhold til, og jeg kan kun opfordre mine Meningsfæ ller til at ftemme mod de udenfor Betæ nkningen ftillede Væ ndringsforflag.

Stthyr: Naar jeg har forlangt Ordet, er det, fordi jeg har følt Trang til at fige et Par Ord om min Stilling til de foreliggende Væ ndringsforflag, baade dem, der ere ftillede af Udvalget, og dem, der ere ftillede af de to Medlemmer, der have indbragt færlige Væ ndringsforflag, men jeg kan efter det Foredrag, vi nylig hørte af min ærede Kollega for 11te Kredf (Th. Nielsen), fatte mig i for stor Kortthed. Jeg vil da med Hensyn til de Væ ndringsforflag, der ere ftillede udenfor Betæ nkningen, udtale, at naar jeg ikke kan gaa med til at ftemme for dem, faa er Meningen dermed ikke den, at jeg ikke fkulde ønfte en forre Helligdagsfrihed end den, der vil blive Følgen af Vedtagelfen af de af Udvalget foreslaede Væ ndringer. Det vil vift ikke forbavfe det ærede Tings Medlemmer naar jeg udtaler, at mit Ønfte med Hensyn til Søndagsfriheden var, at alt Arbejde hvilede, men det følger af fig felf, at naar jeg nu figer, det er mit Ønfte, faa maa det være at forftaa faaledes, at jeg vilde ønfte, det kom dertil, at alle frivillig vilde afholde fig fra at arbejde om Søndagen, og at Sagen kunde ordnes faaledes, at alle kunde afholde fig fra at arbejde om Søndagen, men i den praktifte Virkelighed lader dette fig ikke gennemføre. Naar der derimod bliver Tale om ved Tvang, ved Lovens Tvang, at indføre Søndagsfrihed, faa mener jeg, at man maa gaa noget varfomt frem. Jeg mener, at man da er nødt til at tage Hensyn til, hvor udviklet den offentlige Bevidftthed og Mening i Folket er, og hvad den kan bære, faaledes fom min ærede Kollega for 11te Kredf udtalte, og jeg maa da fige: fra et kirkeligt Standpunkt kunde jeg aldeles ikke ønfte, at man ved Tvang fkulde gennemføre Forpligtelfen til at afholde fig fra Arbejde om Søndagen i en Udftæ rkning, fom vilde medføre en Uvilje mod Kirken fom den, der lagde et utilbørligt Baand paa Folket. Altsaa mit Standpunkt er det, at jeg vilde ønfte, at man ad aandelig Vej kunde komme dertil, at Søndagsarbejde blev faa fjaelbent fom muligt, og i den Henseende vil jeg fige, at jeg vilde ønfte, at man kunde komme dertil, at Arbejderne i Øerne kunde være fri derfor, faaledes fom de Herrer, der have ftillet Forflag udenfor Betæ nkningen, have ønfket, og jeg vil gaa meget videre, jeg vilde ogsaa ønfte, at det famme blev Tilfældet paa Landet, men jeg kan ikke være med til at indføre det ved Lovens Tvang, og endnumindre kan jeg være med dertil, naar Forflagene ere af den Befkaffenhed, at jeg maa fige, at det er en helt anden Land, der gaar igennem diffe Forflag end den Land, der fkal gaa